

16.28x16.29	1	עמוד 29	הארץ - כותרת	12/07/2013	37844464-0
המרכז האקדמי למשפט ועסקי - 26330					

סאני כלב

לעשירים בלבד

למידים בהתאם למצבם החברתי-הכלכלי-לי, משרד החינוך מעניק יתרון לתלמידים מרקע חברתי-כלכלי גבוה.

חינוך מהווה כלי מרכזי לניידות חברתית, והוא נועד להבטיח שלכל ילד תהיה הזדמנות לממש את הפוטנציאל הטמון בו, ללא קשר לרקע החברתי-הכלכלי שבו גדל. ממחקר שפורסם ביולי 2012 עולה כי 43% מהילדים בארצות הברית, שמתחילים את חייהם בתחתית הסולם החברתי, יישארו באותו מעמד גם בהיותם מבוגרים. מחקר זה מצא גם שרק 4% מהתושבים שבראשית חייהם מוקמו בעשירונים התחתונים מבחינה חברתית-כלכלית, יגיעו כמבוגרים לעשירונים העליונים. משמעות הנתונים היא שמערכת החינוך האמריקאית כשלה בתפקידה להבטיח שוויון הזדמנויות לכלל הילדים בארה"ב.

נראה שמערכת החינוך הישראלית הולכת גם היא בכיוון זה. יש פערים כלכליים אדירים בין רשויות מקומיות בכל הנוגע להשקעה בחינוך. לכך יש להוסיף את תשלומי ההורים הנגבים כבר היום, ואת התפתחותם של בתי ספר "פרטיים", אליטיסטיים.

אישור חוזר המנכ"ל יהווה מסמר נוסף בארון הקבורה של החינוך הציבורי. בישי-ראל מי שהחינוך הציבורי יקר ללבו צריך להשמיץ קולו נגד אישור החוזר ובעד חיינוך ציבורי, איכותי, שוויוני ובהינם.

ע"ד כלב הוא ראש הקליניקה לכוויות בחינוך של המרכז האקדמי למשפט ולעסקים ברמת גן

כוש שירותי חינוך כשם שהם יכולים לר-כוש שירותים משפטיים, שטאובר מתעלמת מכך שרכישת שירותי חינוך, באופן המוצע בחוזר המנכ"ל, משמעותה רכישת שירותים פרטיים במסגרת ציבורית.

בג"ץ רחה עתירה שביקשה לאפשר לבתי חולים ציבוריים לגבות תשלום מים בעבור מתן שירותי רפואה פרטיים (שר"פ). בית המשפט קבע שבתי החולים הממשלתיים אינם קניין פרטי, ושאת המשאב הלאומי הגלום בהם יש לחלק כך שכולם ייהנו ממנו באופן שווה.

הצעת המשרד - סבסוד חלגות ו"הנחות" - לא נותנת מענה לקבוצה גדולה של ילדים

חוזר המנכ"ל שמציע משרד החינוך יוצר למעשה שירות חינוך פרטי (שח"פ), הניתן במסגרת של בתי ספר ממלכתיים וציבוריים. המשמעות היא חלוקה לא שוויונית של משאב הממומן מכספי המסים של כלל הציבור, לטובת אוכלוסייה מבוססת ממילא. המדובר במדיניות מפלה, שסותרת את פסיקת בית המשפט.

הפתרון שמציע המשרד לבעיה - סבסוד חלגות ו"הנחות" - אינו יכול לתת מענה לקבוצה גדולה של ילדים. במקום לקבוע מלכתחילה תקצוב שונה ופרוגרסיבי לת-

שרד החינוך פירסם טיוטת חוזר מנכ"ל, שעל פיה בתי ספר ממלכתיים "ייחודיים" יהיו רשאים לגבות סכומים גבוהים במסגרת תשלומי הורים. הכסף ייגבה, בין היתר, על תוספת של עד 12 שעות לימוד בשבוע בהשוואה לבתי ספר יסודיים "רגילים", ושל עד 15 שעות לימוד בשבוע בהשוואה לתיכונים ציבוריים "רגילים".

החוזר קובע שבתי הספר הייחודיים יוכו לוגבות מההורים עשרות אלפי שקלים, כך שלמעשה הם ייהפכו באופן רשמי לבתי ספר ממלכתיים "לעשירים בלבד". להצדקת המהלך אמרה מנכ"לית משרד החינוך, דלית שטאובר: "אם מדינת ישראל היתה יכולה לממן חינוך חינוג על כל התוספות שאנחנו מדברים עליהן - זה חזון גדול. בינתיים תמיד יהיו אנשים שהפרוטה מצויה בכיסם, והם יוכלו לקנות עו"ד טוב יותר, ורופא טוב יותר וחינוך טוב יותר" ("הארץ", 2.7).

זוהי אמירה מקוממת. משרד החינוך מחויב על פי חוק לפעול בהתאם לעקרונות שוויון ההזדמנויות בחינוך. כיצד העיקרון יכול להתממש, בשעה שהמשרד מאפשר להורים מבוססים לרכוש לילדיהם שירותי חינוך נוספים בהיקף של כ-50% מכלל השעות הנלמדות בשבוע בבתי ספר "רגילים"? ברור שלתלמיד המגיע ממשפחה שאינה יכולה לרשום אותו לבית ספר "ייחודי", לא יהיו באמת אותן הזדמנויות העומדות בפני חברו הלומד בבית ספר שכזה.

כאשר היא טוענת שהורים יכולים לר-